

Подільська Зоря

АКТУАЛЬНО

Нинішній президент США Джо Байден заявив, що може відмовитися від участі у виборах. Він згоден ухвалити таке рішення, якщо виникнуть серйозні проблеми зі здоров'ям. За його словами, якщо лікарі вважатимуть, що стан здоров'я не дасть змоги йому виконувати свої обов'язки на посаді президента, то Байден готовий їм підкоритися. Варто зазначити, що президент США Джо Байдену вже 81 рік, про що не втомлюється нагадувати його головний суперник у президентських перегонах Дональд Трамп, якому 78 років. Вибори президента США відбудуться 5 листопада.

16 липня в Україні закінчився термін для оновлення даних військовозобов'язаних. Речник Міноборони України Дмитро Лазуткін заявив, що вже 17 липня ТЦК почнуть виписувати штрафи військовозобов'язаним, які не оновили свої облікові дані. Також будуть надсиляти повістки "Укрпошто". Причому для того, щоб вона вважалася отриманою, не потрібно ставити підпис. Якщо військовозобов'язаний не оновив свої дані й ігнорує повістки, то ТЦК та СП накладає штраф та склерове протокол до суду. Після цього поліція має з'ясувати місцеперебування порушника й навіть може оголосити його у розшук.

Парламент прийняв законопроект №4201 про відміну переведення часу в Україні з зимового на літній. Тобто в цьому році ми ще в останню неділю (27-го) жовтня переведемо стрілки на зимовий час і далі вже переведення на літній час з 2025-го та далі не буде. Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук пояснив користь від скасування переходів на літній та зимовий час, зазначивши, що тепер в Україні буде "київський час". Також він зазначив, що не знає людей, які почиваються щасливими від перелаштування своїх біологічних годинників двічі на рік через переведення годинників. Він підкреслив, що отримано було висновки енергетиків та економістів, і ніде не було доведено економічної ефективності від переведення з зимового часу на літній і навпаки. Зазначимо, що в Європі майже усі країни досі переходять на літній час. Варто зауважити, що для набуття чинності цього закону, його ще має підписати президент.

Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини виділить 10 мільйонів євро на відновлення дитячої лікарні "Охматдит", яку пошкодила російська ракета 8 липня. Ці гроші разом з коштами інших спонсорів та донорів використають на відновлення роботи лікарні та її підготовку до зими. Йдеться про ремонт і технічне обслуговування фасадів і лікувальних приміщень і про електро- та теплопостачання. Із лютого 2022 року Росія повністю зруйнувала понад 210 медичних закладів в Україні та серйозно пошкодила понад 1600.

Щороку в серпні віруючі українці відзначають три великі Спаси, які названі на честь сезонних продуктів. Протягом багатьох років дати цих трьох релігійних свят залишалися незмінними. Однак із переходом церкви на новоюліанський календар дати зміняться. Медовий Спас або Маковія - це народна назва церковного свята Походження дерева Хреста Господнього. Цього дня віряни освячують домашній мед і купуються в річках, цього річ Медовий Спас 2024 настане 1 серпня. Яблучний Спас за новим стилем відзначатиметься 6 серпня в день Преображення Господнього. Цікаво, що Яблучний Спас припадає на період Успенського посту, а це означає, що у вівторок, на який випадає урочистий день, можна скуштувати трохи риби. Наші предки вважали, що саме з цього дня природа "повертає" на осінь. Горіховий або Хлібний Спас вважається святом збору врожаю і жнив сіна. З нового зерна цього дня вилікають хліб і потім освячують. У церкві ж на Третій Спас відзначають перенесення Нерукотворного образу Спасителя, за новоюліанським календарем Горіховий Спас настане - 16 серпня.

У Полтавській області затримали людину, яка викрадає немовля з перинатального центру. Викрадачем виявився 25-річний чоловік-трансексуал, він сказав поліцейським, що хотів мати власну дитину. 14 липня матір дівчинки заявила, що дитина зникла з післяпологової кімнати. На її пошуки орієнтували весь особовий склад поліції. Слідчі готують клопотання щодо повідомлення викрадачу про підозру та обрання запобіжного заходу у вигляді тимання під вартою. Йому загрожує від 5 до 10 років ув'язнення.

Дякуємо Героям, яким ми завдачуємо нашим життям!

Житель Агрономічного **Олександр Бондар** отримав нагрудний знак "Ветеран війни". Днями заступник сільського голови Тетяна Закревська поспілкувалася із захисником та подякувала Олександру за мужність, відважність та патріотизм.

Олександр учасник АТО з 2015 року, з 25 лютого 2022 року став захист Батьківщини під час повномасштабного вторгнення. Воював в складі 45 артилерійської бригади. Під час виконання бойового завдання отримав важкі поранення нижніх кінцівок. Нині демобілізований, відновлюється та повертається до мирного життя.

Ми вдячні Олександру Івановичу за захист, за можливість жити у вільній державі та прокидатись у власних домівках!

Разом вдалось зробити велику справу

Днями у Зарванецькому храмі відбувся перший молебень українською мовою, він був відправлений 15 липня, в день Хрещення Руси-України, день пам'яті святого рівноапостольного великого князя Володимира та День Української державності.

Про цю подію та що її передувало розповіла прихожанка Вікторія Щебелюк: "Із Божою допомогою релігійна громада Зарванець змінила підпорядкування та перешла від УПЦ Московського патріархату до Православної церкви України. Цьому передувала довга та копітка робота.

Згідно процедурі було проведено державну реєстрацію змін, затверджено Статут у новій редакції та керів-

ника релігійної громади, яка змінила канонічну підлеглість з УПЦ шляхом підпорядкування управлінню Православної церкви України.

12 липня під час сесії Якушинецької сільської ради депутатами було ухвалено рішення про передачу нашої релігійній громаді у постійне користування земельної ділянки на якій розташовано храм Святої Великомучениці Параскеви.

Після цього ми отримали законну можливість та усі підстави для того, аби зайти у храм, який дотепер тримав під замком колишній настоятель. Коли представники релі-

гійної громади зайшли до приміщення церкви, було виявлено значну недостачу церковного інвентаря, все це було задокументовано та потребує подальшого розслідування.

Головне те, що нам разом вдалось зробити велику справу відтепер у Зарванецькому храмі лунатимуть молитви українською за Україну та за наших захисників живих і полеглих", - наголосила пані Вікторія.

Спочатку Зарванецькою громадою опікувався архімандрит Софоній (Чуприна), а нещодавно настоятелем церкви був призначений протоієрей Сергій Лівончук, саме він провів першу службу у храмі. У молитвах в цей день звучали прохання за Україну та український народ, за захисників, які боронять рідну землю від російського агресора, а також за полеглих воїнів, які віддали своє життя за незалежність нашої держави.

Замовляйте привітання у "Подільській зорі"
електронною поштою,
телефоном або Viber.

Звертайтесь: rzorya2003@ukr.net
(068) 840 38 18; (096) 185 00 63; (063) 890-89-57.

У Вороновиці функціонує волонтерська ініціатива, яка об'єднує охочих допомогти українським захисникам та організовує плетіння маскувальних сіток. Кожного дня виконується дуже кілопітка робота: нарізання стрічок, заплетення їх в сітку.

Маскувальні сітки - це

Плетіння маскувальних сіток - дієвий спосіб підтримки ЗСУ

важливий елемент забезпечення безпеки та успішного виконання завдань Збройних Сил. Вони використовуються для маскування техніки, позицій та об'єктів військового значення, щоб зробити неможливим їх виявлення та нейтралізацію противником. Маскувальні сітки допомагають зберегти життя та здоров'я військовослужбовців, забезпечуючи їхню

безпеку та ефективність у бойових умовах.

Війна не закінчилася! Наши захисники щодня ризикують своїм життям, щоб захистити нашу землю, свободу, майбутнє. Долучайтесь до плетіння маскувальних сіток у ПТУ №14! Це ваш шанс зробити свій внесок у підтримку захисників.

Слава Україні! Героям слава!

"Здоров'я відновлю, а друга не повернути": історія Дениса Клімова, який вижив після ракетного удару

Денис Клімов один із тих, хто вижив після російського ракетного обстрілу Вінниці 14 липня 2022 року. Чоловік зазначив, що того дня біля Будинку офіцерів опинився випадково.

- Того дня мали зустрітись із другом, який привіз свого побратима в лікарню, я мав йому передати військову амуніцію, їхав зовсім в іншому напрямку, взагалі не планував бути там. Я приїхав, ми мали іти пити каву, але вирішили дочекатись побратима, який був в лікарні, стояли на вулиці біля входу в клініку. Далі - пів сесунд писку і вибух, - розповідає Денис.

На тілі Дениса лікарі виявили понад

200 ран: "Я і досі відновлююсь, перетинок немає, нерви, зі слухом проблеми, з тиском проблеми, спати взагалі немає такого розуміння, кожні пів години прокидуються, з рукою є проблеми, є уламки в тілі, які не всі дістали", - зазначає чоловік.

Того дня, пригадує Денис, був разом із другом Володимиром Даценком.

- Здоров'я відновлю, а друга не повернути. Мій друг, Володимир Даценко, з яким ми тут і знаходились під час обстрілу, я залишився живий, Володимир - загинув. Це дуже світла, справжня людина, він був готовий віддати все комусь, хто потребував, за кілька днів до цього його призначили

командиром, він приїхав у Вінницю у відрядження", - сказав вінничанин.

Тоді, ракетний обстріл сіредмістя Вінниці забрав життя 29 людей, з них троє діти. Крилатими ракетами по Вінниці РФ вдарила близько 11:00. Дві ракети над областю збили сили ППО, три - потрапили на площа Перемоги. Руйнувань зазнав Будинок офіцерів, "Ювілейний" та парковка поруч. Ракетні удали по місту завдали з акваторії Чорного моря.

Той день закарбувався у пам'яті назавжди", - вінницькі рятувальники розповіли про обстріл 14 липня

Під час ліквідації наслідків ракетного російського удару по площі Перемоги у Вінниці особовий склад рятувальників працював чітко та злагоджено, адже була загроза повторних обстрілів.

Небезпеку становив можливий обвал зруйнованих

приміщень. Рятувальник Сергій Бас, зазначає, що той день закарбувався у пам'яті завжди. На виклик його підрозділ прибув одним із перших.

- Того трагічного дня практично звуки сирен не вимикалися, ми працювали постійно, коли одна або дві люди спостері-

гали за рухом конструкцій, щоб не було обвалів - розповідає чоловік.

Наслідки липневої атаки 2022-го ліквідовували й вночі. Всього було задіяно 300 рятувальників. Серед них Юрій Грушецький. Чоловік розповів, що того дня працював у парі з вівчаркою

Фрідою. Їхня робота полягалала у пошуку людей, які опинилися під завалами.

- Вона з своєю задачею справлялася. Вона шукала до останнього, щоб знайти живих. Але ракета нам не дала шансу це зробити, - каже Юрій.

За Матеріалами Суспільного.

Як зберігати продукти у разі відключення електроенергії

В умовах аварійних та планових відключень електропостачання через військову агресію РФ виникає новий виклик для украйнців - як за таких умов харчуватися без ризику для свого здоров'я. Адже забезпечити необхідний температурний режим для безпечної зберігання продуктів, якщо холодильник не працює або просто не встигає набрати необхідну температуру через періодичні відключення електроенергії, доволі проблематично.

З метою недопущення харчових отруєнь через споживання харчових продуктів, які можуть бути небезпечними внаслідок порушення температурних умов їх зберігання варто дотримуватись таких правил:

- не готуйте страви із запасом, страви, які приготували бажано вживати відразу (не залишайте приготовану їжу за кімнатної температури більш ніж на 2 години);
- зберігайте приготовані страви гарячими (60°C) аж до подавання до столу;
- за відключення електроенергії, трийте дверцята холодильника та морозильної камери закритими, адже в такому випадку продукти залишаються безпечно-

ми до 4 годин у холодильнику та до 48 годин - у повній морозилці (24 годин - у напівпорожній морозилці);

- у разі відсутності електроенергії протягом 4 годин і довше, харчові продукти краще згрупувати разом у морозильній камері. У холодильнику має бути температура $+4^{\circ}\text{C}$ або нижче, у морозильній камері - не вище -4°C ;

- не перевіряйте їжу на смак. Якщо маєте сумніви щодо її безпечності краще викинте її відразу. Також позбудьтеся продуктів, які швидко псуються. Це стосується м'яса, риби, нарізаних фруктів та овочів, яєць, молочних продуктів та іх залишків, якщо вони зберігаються більше ніж 4 годин без електроенергії або джерела холоду;

- продукти, які мають температуру не вище $+4^{\circ}\text{C}$ або на яких зберігаються крижані кристали, можна безпечно заморозити повторно або приготувати;
- не розморожуйте продукти за кімнатної температури;
- при зберіганні відокремлювати сиру їжу від готової;
- зберігайте продукти у закритому по-

суді, щоб уникнути контакту між сирими і готовими продуктами;

- ретельно просмажуйте чи проварійте продукти, особливо м'ясо, яйця і морепродукти;

- доводьте страви до кипіння, щоб вони готовувались щонайменше за 70°C ;

- використовуйте чисту або очищену воду - бажано бутильовану питну воду промислового виробництва або воду із перевірених джерел, попередньо піддавши її додатковому кипінню.

Також важливо дотримуватись таких гігієнічних вимог:

- мийте руки перед тим, як брати продукти чи готовувати їжу;
- мийте руки після відвідування туалету:

- у разі відсутності води під час вимкнення світла у вашому будинку можна скристиатись спиртовими санітайзерами для рук або вологими серветками для рук;

- вимийте і продезінфікуйте всі поверхні та кухонне приладдя, які використовуєте для приготування їжі;

- ретельно мийте овочі й фрукти, особливо якщо вживатимете їх сирими. Для цього, на випадок відсутності водопостачання, також варто мати запас чистої бутильованої питної води промислового виробництва;

- захищайте кухню і продукти від комах, гризунів та інших тварин.

Здобули перемогу

Перемогу здобула збірна команда Стрижавської громади на змаганнях відкритого чемпіонату ГО "ВФСТ "Колос" з футболу "Золотий колос України" серед юнацьких команд 2014-2015 р. н.

У м. Берегове, що на Закарпатті, змагалися 10 команд з усіх куточків України.

Зігравши в групі з закарпатською футбольною командою, юні футболісти виграли з рахунком 4:0. З львівською командою зіграли вінчію - 1:1. У півфіналі стрижавчани зустрілися з командою із

Погребища Вінницької області, обігравши її з рахунком 3:0. Фінальну гру зіграли з львівською командою, виграли з рахунком 2:0. Починаючи з Чемпіонату області, наша футбольна команда пропустила лише один м'яч! Кращим нападником турніру став Тимофій Бобошко.

Голова Стрижавської громади Михайло Демченко подякував тренерам Андрію Кулачку та Володимиру Яремку, а також директо-

Жага до життя. Історія військового

жив поблизу українсько-білоруського кордону на Рівненщині. У квітні 2023 був перший виїзд на схід країни. 4 місяці виконував бойові завдання на Бахмутськуму напрямку, після чого повернувся на ротацію. Наприкінці січня цьогоріч знову ротація, цього разу вже на Харківщину, де й отримав важкі поранення.

"11 березня вже вдруге заступив на позиції, противник проводив штурмові дії, інший підрозділ відбивав їх, у нас було лише 4,5 години, аби закріпітися на позиціях, було ще 2 побратими в іншому квадраті. Відповідно, що встиг викопати, невелике заглиблення там і...". Дрони, пригадує чоловік, не давали передихнути, вони літали і вдень і вночі, евакуація, ротація була неможлива. Лише 1-2 години на добу, так звана "сіра зона" (коли ніч переходить вдень і день в ніч).

"13 березня о 03:30 ніч отримав поранення через скид із дрона. Спочатку відчув перший скид у район ступнево-гомілкового суглобу зліва, він одразу розірвався, як зміг трішки присів, почав накладати турнікети на стегна і почув другий скид, який пошкодив праве око", - розповідає Анатолій.

Як тільки зник шум над головою, чоловік з допомогою рації передав, що поранений та покликав на допомогу побратимів, вони подотягували турнікети. Уламки та осоколки пошкодили гомілкові кістки на обох ногах. Але через те, що перебували у ворожому оточенні, можливості провести евакуацію не було, тож незважаючи на постійний біль, без їжі з мінімальною кількістю води довелося чекати та робити все, аби бути непомітним для БПЛА, і так впродовж майже 5 діб.

У таких умовах тягнувся день за днем, чоловік практично не міг рухатися, нестерпний біль постійно посилювався. Хоч Анатолій і мав із собою рюкзак бойового медика, але знеболити себе не міг, адже не мав ні сил, ні можливості. Ворожі дрони постійно кружляли над головою. Якщо й було кілька хвилин, то їх вистачало лише на те, аби випити води, і знову гул над головою - наближення дронів, доводилося покривати себе плівкою і знову чекати.

Саме вода, за словами Анатолія, у певній мірі врятувала йому життя. Адже із собою

мав кілька енергетичних батончиків та пляшку води, яку пошкодив осоколок при влучанні. На щастя, допомагали побратими, які перебували в кількох метрах від джерела. Коли була можливість, вони набирали там воду та передавали чоловіку, адже спрага була постійною, навіть незважаючи на те, що нічна температура повітря в березні сягала 0°C, а денна не була більше +3°C. В один із днів побратими перестали відгукуватися, тож аби врятуватися, вирішив самостійно дістатися до води.

"Я розумів, що не більше 2-3 годин зможу без води. Була "сіра зона", дрони напівліпі, тому вирішив зробити вилазку до них сам, подивитися, чому вони не відповідають. Там я набрав у них води, що фактично продовжило мені життя, після чого хлопці допомогли повернутися назад", - говорить Анатолій.

Вранці 17 березня почув голоси, спершу, говорить, не розумів, хто це, але згодом по незвичному тембрі голосу відізвався українськими бійцями, які прийшли їх замінити. Ввечері прийшла евакуація і почала евакуацію. Спершу до стабілізаційного пункту, а далі до Харківського госпіталю, де розпочали підготовку до оперативного втручання - ампутації нижніх кінцівок. Звідти на 1 день перевели до Києва, потім у госпіталь ветеранів війни у Клевані і 26 березня до Обласного центру ортопедії, травматології та вертебрології Рівненської обласної клінічної лікарні імені Юрія Семенюка.

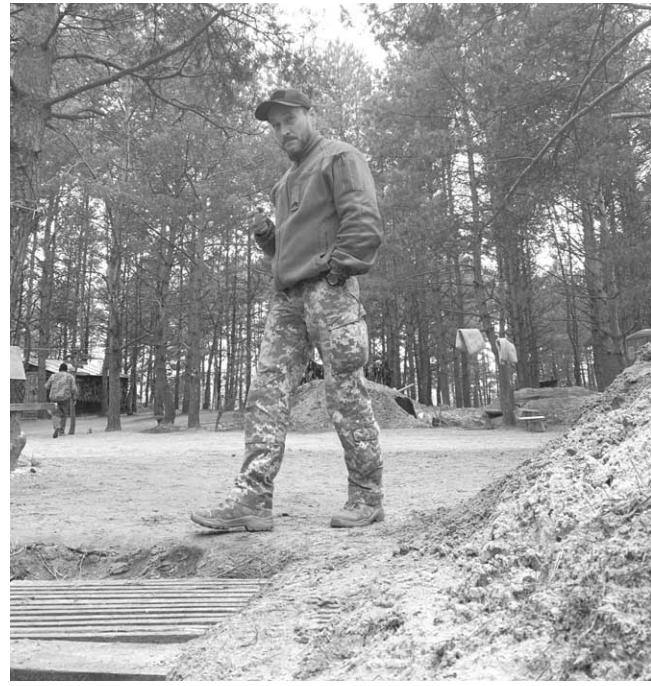
Перш ніж розпочати оперативне лікування, яке в по- дальшому дозволить перейти до протезування, наші лікарі боролися із важкою анаеробною інфекцією, яка вражає м'які тканини та навіть може призвести до загибелі людини.

"Поступив до нас із гільйотинними ампутаціями

обох нижніх кінцівок, які були виконані на етапі евакуації, несформовані кукси із анаеробною інфекцією. Ми провели багато оперативних втручань нефректомії, видавали некротизовані тканини. Отримував антибактеріальну терапію. Після того, як інфекцію вдалося побороти, сформували кукси обох стегон, рани за- гоїлися добре, можна готуватися до протезування", - говорить лікар-ортопед-травматолог Юрій Каштан.

Наразі чоловік отримав відпустку для лікування, після чого продовжить свій шлях до відновлення. Анатолій розповідає, що під час відпустки хоче провести час із родиною, поспілкуватися із друзями та трішками покращити фізичну форму, адже сильно схуд, аби далі готуватися до протезування.

Хоч і розуміє, що попереду ще трива- лий шлях, та мріє, що до Нового 2025-го року повернеться додому вже самостійно, на протезах.

«Цей номер більше не обслуговується...»

У світі все неправильно влаштовано, бо не Вона його творила. Їй все було не так і всі не такі.

Подруги – тимчасові. Так було ще зі школи.

Батьки змушені були залишити по- мешкання Йї, бо молодша. Брат обра- зився. А Вона викреслила його зі сво- го життя. Ще Й одружився «не на тій», троє дітей народили. Статків не мають. А потім братова отримала щедру спад- щину. І через те Й роздирали дики заз- дрощи.

Чоловіки від Неї відверталися після перших побачень. Бо одразу озвучу- вала свої західянки, розповідала про свою непрөвершеність і шукала нед- долки у кавалерах. Щоправда, один затримався. У нього з дружиною не лад- дилось, за двері виставила. Він знов, міне час і благовірна покличе назад. Так завжди було. Він шукав «транзит- них» хоханок, аби перечекати бурю. У його тенета потрапила Вона.

Йому доводилось терпіти Й жахливий характер. А Вона хотіла будь-що його втримати. Але одного дня він зібрав свої нехітні пожитки й сказав, що повер- тається додому.

Згодом зрозуміла, що вагітна. Зате- лефонувала йому, все розповіла.

– Що мені робити? – запитала.

– Бажано не народжувати, – відповів.

– Я не твій чоловік, аліментів не чекай.

Вирішила народити. На зло Йому.

Він не цікавився дитиною. Аж якось побачив Й з донькою. Мала була ней- мовірно схожо на нього. Підійшов.

Запитав, як живуть. І, неочікувано для самого себе, запропонував допомогу.

Був не бідний. Вона погодилася.

Скупість узяла верх над гонором. Навіть дозволила зустрічатися з донькою.

На роботі від Й нестерпної натури потерпали колеги, сторонилися. Вона заздрила. Особливо тим, у кого були сім'ї чи хохані. Ненавиділа щасливих людей. Й дратували жарті, усмішки, аромати вишуканих парфумів, модні одяганки інших жінок... Вона також

носила стильні речі. Приїжджає на ро- боту власною автівкою. Але це ж Вона. Й можна. Іншим – зась.

Підростала донька. Найбільшим бажанням дівчини було втекти з-під материної опіки. Но Й було не дозволено бавитися з «простими» дітьми, зуст- річатися з однокласником, батьки яко- го Й «підметки не годяться». А коли «несанкціоновано» бачилася з рідним дядьком, це закінчувалося грандіозним скандалом.

Донька хотіла вивчати архітектуру. Вона ж наполягала, аби вступила на юридичний факультет.

Після навчання додому донька не по- вернулася. Знайшла роботу в іншому місті. Закохалася. Познайомила обранця з матір'ю. Але він Й не сподобався. Не тому, що мав якийсь гандж. Вона заздрила власній дитині. Но так і залишалася самотньою.

На вечірку до молодят не поїхала. Не поблагословила, не сказала доброго слова. Лише пригрозила доньці:

– Квартиру на безхатьків запиши.

– Роби що хочеш, мамо, лише не псуї мені життя. Своє ти зіпсува.

Вона згаянла свою злість на роботі. Одна з колег із тиском в лікарню потрапила. Інша – звільнилася. «З'їла» керівника.

Згодом справи у компанії, де працювала, почали йти погано. Врешті, довелось шукати іншу роботу. Знайшла, але менш оплачувану, менш престижну. Пробувала на новому місці показати свій норов. Але керівниця ніжним голосом молодої кобри прошепотіла:

– Спробуй каламутити воду, вмить на вулиці опинишся. Розповіли про твої «под- виги» на попередній роботі.

Вона любила вишукані напої. Особливо коньяки. Пила після роботи, на самоті. Для настрою. Про це ніхто не знати, крім доньки.

Від брати дізналася, що стала бабусею. Донька двійню народила.

– Спробуй порозумітися з дітьми, – ра- див брат. – На внуків подивися.

– Це тому ти прийшов, аби розуму вчи- ти?

– Ні, пошукати в квартирі моїх батьків твою совість.

– То ти спілкуєшся з тією зрадницею?

– Я спілкуюся зі своєю племінницею. До речі, в неї чудові свекри. І дуже гарний чоловік. Вони щасливі. Може, й краще, що не хочеш їх бачити, не отруюєш їхнє життя.

– Забираїся геть! – вигукнула, й grim- нула за братом дверима.

Усе частіше спиртне ставало Й розра- дою. Але тепер це не були вишукані ко- ньяки, а дешеві напої. На дорозі не було грошей.

На роботі помітили Й захоплення спир- тним.

– Ти що, на склянку підсіла? – запитала якось керівниця.

– В гості вчора ходила. Довго засиді- лася.

– Ти?! В гості?! До кого? Тебе навіть Баба-Яга на вечірку не запросить.

...Ковтот дешевого вина ще більше зіпсува настір. Він і так не був святко- вим, хоча й новоріччя.

Сходами бігли діти, перегукувалися, сміялися.

Вона хотіла нарешті зателефонувати доньці. Аби вилити свою злість.

«Цей номер більше не обслуговується...» – почула у слухавці.

Це був старий номер доньки. Нового не знала...

КИТАЙСЬКА ВАЗА

Я була для тебе китайською вазою: дорогою, з таємничими ієрогліфами (ти їх, звичайно, не прочитав, бо тієї мови не знаєш).

Ти боявся доторкнутися до облюбованої річі,

ти не смів, ти не вмів...

Ти лише споглядав, милувався барвами

і візерунками, і забував, що перед тобою – людина...

Ти не міг скласти ціні вазі, а, може, не хотів.

Але тобі було престижно показувати її комусь:

«Дивіться, річ не дешева,

і я володію нею...».

... Я була для тебе китайською вазою,

у яку ти ніколи не бажав поставити квіти...

ЯБЛУНЯ

«Ще б рік перезимувати, перелітувати, а вже восени відійти з останнім листком», – просила стара яблуня вдосвіта світу.

І душа не змогла від неї відletіти, послухала...

Обсипались яблука гіркувато-солодкі,

жовто-червоні.

«Гість тижня»

Пам'ятаєте казки? Ті, в яких квіти розповідають про важливі речі: любов, приязнь, сердечне тріпотіння. Тільки от розуміти й перекладати на людську мову ті розповіді можуть не всі, а тільки справжні чарівниці - флористки. Саме вони створюючи невеличкого букета чи пишного авторського, зібраного з дивних рослин та чудернацьких квіток, допомагають розповісти про важливе.

Тетяна БАЙГУШОВА із Вінницьких Хуторів знає про квіти майже все. Жінка за 7 років опанувала для себе флористику, добре знає, як правильно доглядати за квітами, складати букети та вміло поєднувати різні квіти у вишуканих композиціях. Також пані Таня керівниця творчої майстерні "Хуторяночка" ЗК ВЦКС с. Вінницькі Хутори.

- Як давно у Вас "лежить душа" до флористики?

- Мабуть ще з дитинства. Я завжди була творчою. До речі, свої перші букети я компонувала у зовсім маленькому віці. Любов до квітів передалась від бабусі. Вона із радістю плекала квіти, створювала букети і продавала це все на місцевому ринку. Людов до квітів від неї перейняла матуся, а згодом і я. Відтак можна сказати, це ремесло - наша сімейна справа, що передається з покоління в покоління. Хоча моя мама більше любить вирощувати та доглядати квіти. На нашому квітнику із ранньої весни і до пізньої осені щось квітує.

- У вас юридична освіта, чому виришили справою життя зробити флористику?

- Так дійсно за фахом я менеджер-економіст з юридичного забезпечення і свого часу працювала за спеціальністю на різних фірмах та підприємствах. Також трудилася й у службі у справах дітей Вінницької ОДА. Потім була декретна відпустка і саме тоді я вирішила професійно займатися квітами. Перший свій букет зробила напередодні випуску із садочка своєї старшої донечки. Виготовила для проби ніжний букет із півоній та рожевих троянд. Виклала знімок в соцмережі і зі мною одразу зв'язалася дівчина аби придбати його. Відтак зробила ще 6 схожих букетів на випуск донечки. Саме з того часу мое хобі та любов до квітів стали справою життя.

- Які квіти використовуєте для букетів, як декоруєте композиції?

- Більшість квітів у моїх букетах вирощені власноруч, деякі закуповані в односельців або ж на оптових складах. Починаючи з весни на нашему городі квітнуть первоцвіти, пушкінія, крокуси, гіацинти, ясколка, весняні килимкові квіти, шиловидні флокси, потім цвітуть півонії, іриси, гортензії, ромашки, гладіолуси, хризантеми, тощо. Також вирощуємо лаванду, лавандин, кермек та різноманітні сухоцвіти.

Щодо декору то використовую різноманітні стрічки, ягідки, іноді якісну силіконову зелень. Раніше використовувала багато штучної плівки та оборток, зараз більше натурального. Нині в більшості букетів в якості обортки татарський кермек. Також використовую різноманітні горщики, коробки, тощо. До речі, нещодавно виникла ідея робити для букетів кошки або кашпо із рогози. Нині у співпраці із, добре знаюю на терені краю, майстринею із рогозоплетіння Надією Іщенко з с. Щітка намагаємося втілити ці задуми у життя.

- Ви самі вигадуєте дизайн, чи усе на розсуд клієнта?**- Який букет найбільше Вам запам'ятається?**

- Пам'ятаю усі свої букети. Адже вони всі для мене особливі і кожен по-своєму гарний та оригінальний. Букети роблю різноманітні і маленькі і величезні. Робила букети із 101 ромашки, вони виглядають просто казково. У композиціях намагаюся поєднувати декілька видів квітів. До прикладу, зараз квітє гортензія, відтак роблю букети із ніжно-рожевої гортензії, з рожевими ліліями без запаху, доповнюю їх кермеком та фізостегією віргінською.

По-особливому запам'ятоються й весільні букети. Тут ми разом із нареченою обговорюємо усі деталі майбутнього букета - щось пропоную я, щось клієнтка і у підсумку виходять чудові та ніжні композиції, що доповнюють весільний образ. До речі, займаюся й флористичним оформленням весіль, різноманітних свят та заходів, роблю фотозони, часто прикрашаю на праціни та богослужіння місцеві храми. Наприклад, нещодавно займалася оформленням весілля в українському стилі. Для цього використала гіпсофілу та червоні спрейки гвоздики. Для молодого, який був вбраний у вишиту червоним сорочку зробила із цих квітів буточку, для нареченої віночок із гіпсофіли та гіпсофіловий букет із вкрапленням червоних гвоздик. Оформила гіпсофілою та гвоздиками й ресторан, фотозону, створила композиції на столи. Також оформила ще одну зону з дідухами та очеретом, з композиціями із хризантемами у гарбузах. Оригінальним був і букет, що наречена мала кидати дівчатам. На перший погляд - це звичайний букет із стрічками, проте він розділявся на три невеличкіх. Відтак букет від нареченої отримали не одна, а три незаміжні дівчини.

- Ви кожного дня працюєте із квітами, чи маєте своїх фавориток у квітковому царстві?

- Подобаються усі квіти. Проте найбільше люблю піоновидні

трубкою зробити букет. Відповідно я уявляю що людину, думаю, які квіти її пасуватимуть і створюю відповідну композицію, вкладаючи усю свою майстерність та любов.

Якщо клієнт має побажання або ж своє бачення готового букета, то роблю, те, що просять. Завжди використовую лише найсвіжіші квіти, спеціально їх напоюю та даю поради по догляду аби букет радував якомога довше.

тульпани, гортензії, та півонії.

- Чого, на вашу думку, вимагає професія флориста?

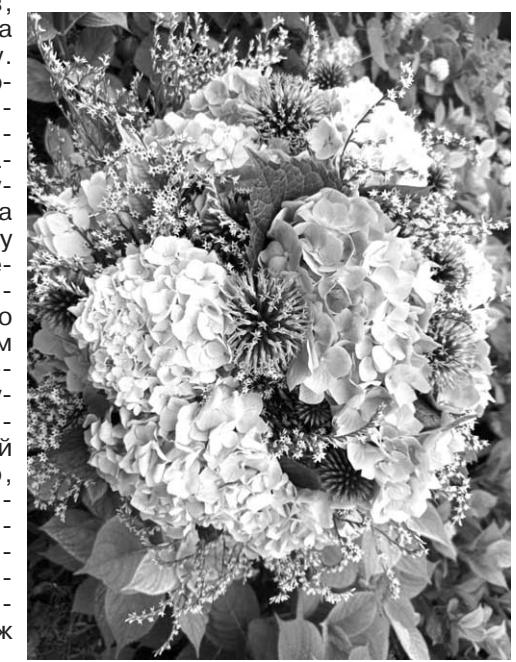
- Щоб стати хорошим флористом, треба мати гарний естетичний смак, яскраву фантазію і справді любити квіти. Також важливе бажання вчитися, адже ти постійно маєш бути в курсі модних тенденцій, знати, які квіти можна і варто поєднувати за різними критеріями, а яких поєднань краще уникати. Й звісно у цю справу потрібно вкладати частинку душі.

- Не флористикою єдино! Чим ще дивуєте клієнтів?

- Я роблю не лише букети з квітів. А вмію також робити різноманітні фуд-композиції з продуктів: фруктів, овочів, цукерок, фруктові кошики, "їстівні букети" із смаколіків для чоловіків та дівчат. Словом вибір продуктів залежить від того, наскільки у вас

вистачить фантазії та уяви. Також роблю композиції зі шкарпеток, різноманітних побутових речей для господинь, тощо. Особливе місце займають букети із сухоцвітів, лаванди та лавандину.

До речі, цьогоріч планую виготовляти лавандові букетики та саше у формі невеличких лялечок. Тобто тут у бомбі буде мішечок або букетик, наповнений лавандою, зверху вив'язана гачком мере жива сукенка, волосься також

хобі, що стало справою життя

буде або ж розплетене з ниточок, або дві косички. Такі вироби не лише гарні та стильні, але й матимуть чудовий аромат.

- Розкажіть детальніше про творчу майстерню "Хуторяночка"?

- Ця творча майстерня функціонує на базі ЗК ВЦКС с. Вінницькі Хутори, проте займається із дітками усієї клубної системи. Тобто працюю із дітками не тільки із Вінницьких Хуторів, але й зі Щіток, Писарівки, Гавришівки та Сабарова. Разом робимо різноманітні поробки у різних техніках та стилях, в'яжемо, шиємо, малюємо. Зокрема, створюємо іграшки у стилі амігурумі, плетемо різноманітні прикраси із бісеру. Також розповідаю вихованцям гуртка про квіти, їх особливості, як правильно їх доглядати, на-

поювати, вчу робити букети, пlesти вінки, тощо. Плідно співпрацюємо із ліцеями, бібліотеками та творчими осередками. Наприклад, цьогоріч до Івана Купала разом із фахівцями бібліотеки-філії №4 с. Вінницькі Хутори організували "Купальські посиденьки на ставку".

- Недарма кажуть, що талановита людина - талановита у всьому. Тобто окрім флористики Ви ще й різнопланова майстриня?

- Не вважаю своїм вміння чимось надзвичайним. Проте так, із дитинства вмію шити, вишивати та в'язати. Свого часу досить професійно виготовляла прикраси із бісеру, зокрема кольє, браслети, пояси. Також ще до декрету гачком вив'язувала намиста, слінгобуси, володю техні-

- Чи підтримує Вас родина?

- Так моя родина - це моє натхнення та стимул працювати і розвиватися. Як я вже згадувала вище, мої батьки Наталя Михайлівна та Григорій Андрійович не просто допомагають мені, але й прищепили любов до квіткової справи. У всіх починання підтримують мене й мої донечки 11-річна Ксенія та 7-річна Ася. Вони моя малень-

ка гордість та безмежна любов. Дівчата гарно навчаються у Вінницько-Хутірському ліцеї та місцевій дитячій школі мистецтв. Старша донька займається хореографією, вокalom, грає на фортепіано, ударних, нині опановує укулеле. Цьогоріч вона виграла у конкурсі "Кришталева нота" (номінація ударні інструменти), також дівчі отримувала премії міського голови. Менша донечка та кож грає та фортепіано і танцює. Доночки часто відвідують мої майстер-класи, допомагають робити букети та різноманітні поробки. Разом із родиною любимо подорожувати, відпочивати на природі.

- Що Вас надихає?

- Надихає родина, цікаві та творчі люди, нові знайомства та зустрічі. Дуже люблю брати участь у різноманітніх фестивалях, заходах, благодійних ярмарках, проводити майстер-класи. Часто дарую людям квіти або ж квіткові вироби аби вони просто посміхнулися. Під час заходів або майстер-класів, коли бачу, що людина зацікавилася якоюсь квітковою композицією, але не має змоги її придбати завжди пропоную зробити якусь поробку ра-

Кулінарні цікавинки

Помідори по-грузинськи

Нам потрібно на 1 л банку:

Маркву: помідори, 1/2 моркви, болгарський перець, цибулина, зубчик часнику, 1 чл. солі, 30 г цукру, 30 г оцту, кріп, петрушка, перець чорний горошком.

Приготування. Маркву порізати кільцями і покласти на дно банки разом із зеленню і часником. Перець очистити від плодоніжки і насіння, розрізати на 4 частини. Покласти перець, помідори і цибулю в банки. Закип'ятити воду і залити окропом овочі в банці, накрити кришкою. Залишити на 20 хвилин. Злити воду. Додати в ній сіль, цукор, перець горошком і довести до кипіння. Додати в банку оцет і залити маринадом, відразу ж закатати. Перевернути банки догори дном і укутати до повного вистигання.

Зелені помідори з морквою

Нам потрібно: зелені помідори, часник, морква, червоний гострий перець. Для маринаду: 1 л води, 1 ст.л. солі, 1 чл. цукру, 1 ст.л. оцту, чорний перець горошком, духмяний перець, гвоздика, коріандр, лавровий лист.

Приготування. Маркву порізати кружечками або кубиками, часник – пластинками. Помідор розрізати, але не до кінця. Вставити в кожен по кілька шматочків моркви і часнику. Підготовлені помідори укласти в банки. Покласти в кожну банку шматочок гострого перцю. Всі складові маринаду (крім оцту) закип'ятити, оцет додати в кінці. Залити гарячим маринадом помідори. Стерилізувати літрові банки 15 хвилин і закривати.

Помідори з яблуками

Нам потрібно: 5 кг помідорів, 12 яблук, 4 чл. лимонної кислоти, 300 г цукру, 100 г солі, 5 л води.

Приготування. Яблука вимити, очистити від шкірки і насіння, розрізати на 8 частин. Помити і простирилізувати 1-л банки. Помити помідори, скласти разом з порізаними яблуками в банки. На кожну банку – 1 яблуко. Додати по 1/3 ч. ложки лимонної кислоти. Для маринаду в воду додати сіль і цукор, довести до кипіння. Гарячим розсолом залити банки, залишити на 5-10 хвилин. Злити назад в кастрюлю. Закип'ятити і знову залити ним помідори в банках. Закрутити стерильними кришками. Перевернути банки до низу, вкувати до повного вистигання.

Салат «Асорті»

Нам потрібно: 2 кг огірків, по 1 кг помідор і перцю, 0,5 кг цибулі, 100 мл олії, 50 мл оцту, 40 г сухого кропу з насінням, 70 г цукру, 30 г солі, 2,5 л води, 5-6 шт. перцю горошком.

Приготування. У банки розподілити кріп, олію. Півкільця перцю, шматочки огірків і частинки помідорів все викласти шарами в банки. Змішати воду, цукор, сіль, перець. Прогріти до кипіння, додати оцет. Залити розсолом, закупорити.

Салат «Тещин язик»

Нам потрібно: 2 кг баклажанів, 5 помідор, 5 перцю солодкого, 3 головки часнику, 3 гіркого перцю, 1/2 скл. олії, 70 мл оцту, 1/2 скл. цукру, 1 ст.л. солі.

Приготування. Баклажани порізати кружальцями, засипати сіллю, залишити на 30 хвилин. Промити. Бланшувати томати, прокрутити з часником і перцем через м'ясорубку. Поставити пюре на вогонь, влити оцет і олію, сіль і цукор, перемішати. Коли закипить додати баклажани. Томити 30 хвилин. Розподілити по банкам. Закупорити салати та поставити під ковдру для повільного остигання.

Салат «Дунайський»

Нам потрібно: 0,5 кг зелених помідорів, 0,5 кг перцю солодкого, 200 г цибулі, 600 г огірків, 100 мл олії, 100 г гострого перцю, 50 г цукру, 20 г солі, 25 мл оцту 9%.

Приготування. Овочі помити, порізати не дрібно. Залити сумішшю з олії, оцту, солі і цукру. Залишити на 5 годин. Поставити на вогонь, кип'ятити 10 хвилин. Розкладти по стерильним банкам, утрамбовуючи, залити маринадом. Закупорити і поставити в тепло для повільного охолодження.

Помідорно-огірковий мікс

Нам потрібно: 2 кг огірків, 1 кг помідорів, болгарський перець, цибулина, 1 головка часнику, 1 ст.л. оцтової есенції, сіль, цукор, 100 г олії.

Приготування. Цибулю, помідори, перець наріжте скибками і подрібніть, прокрутіть через м'ясорубку. Огірки наріжте кружальцями близько 2 см завтовшки. Суміш помістіть в кастрюлю, дайте закипіти і 10 хв. поваріть. Додайте огірки, вливіть олію. Не забудьте про цукор (80 г) і сіль (1,5 ст.л.). Добре перемішайте. Поставте на плиту і, давши овочевій масі закипіти, поваріть 10 хвилин. Додайте оцет і видавлений через прес часник. Після цього залиште варитися ще на 10 хвилин. Розкладіть готовий салат по банкам (попередньо стерилізовані), закатайте.

Маринована гостра капуста з морквою і яблуками

Нам потрібно: 3 кг капусти, 800 г моркви, 1 кг яблук, 150 г часнику, 250 г цукор-пісок, 250 г олія рослинна або оливкова, 10 г червоного меленої перцю, 10 горошин запашного перцю, 10 горошин гіркого черного перцю, 6 лаврових листочків, 100 г солі дрібної, 100 г оцту яблучного, 1 л мінеральної води без газу.

Приготування. Капусту вимити, очистити. Вирізати з капусти качан. Капусту тонко нашаткувати. Скласти в приготовлену емальовану мисочку. Моркву помити, почистити від шкірки і натерти. Яблука помити, почистити від шкірки, вирізати насіння і відрізати хвостики, натерти. Часник почистити, вимити, подрібнити ножем або за допомогою преса. Приготувати маринад: в каструлі змішати воду, цукровий пісок, сіль, горошини перцю і лаврові листки. Довести до кипіння на сильному вогні, додати оцет і рослинну або оливкову олію. У велику емальовану кастрюлю, об'ємом місткості від п'яти літрів, перекласти підготовлені до заготівлі капусту, часник, морква і яблука. Ретельно всі продукти перемішати. Залити їх гарячим киплячим маринадом і залишити остигати при кімнатній температурі. Перекласти в скляні простирилізовані банки і закрити кришками, або залишити в каструлі, поставити в холодильну шафу. Капусту можна юсти на наступний день, після того, як вона добу охолоджувається в холодильнику.

Кукурудза на зиму

Нам потрібно: кукурудзяні качани - скілки є, маринад на півлітрову банку - 1 ст.л. цукру, половина чл. солі, третина чл. лимонної кислоти.

Приготування. Качани відварюємо в підсоленій (1 ст.л. на 10 л води) воді 40-50 хвилин. Виймаємо їх і залишаємо остигати. Кукурудзяний відвар залишаємо для заливки. З остиглих качанів вирізаемо зерна і засипаємо їх в стерильні банки до «плічок» банки. У кожну банку кладемо 1 ст.л. цукрового піску, половинку чл. солі і третину чл. лимонної кислоти. Відвар доводимо до кипіння і заливамо вміст банок киплячим маринадним розчином. Прикриваємо кожну банку прокип'яченою кришкою і ставимо стерилізувати 15-20 хвилин. Закатуємо кришки, ставимо банки вниз кришками і закутуємо чимось теплим для пастеризації.

Соус «Ткемалі»

Нам потрібно: 3 кг слив, 4 пучки кінзи, 11 великих зубчиків часнику, 1 ул. (20 г) хмелі-сунелі (приправа), 5 ст.л. цукру, 3 ст.л. солі, перець червоний за смаком, 2 чл. оцту на весь обсяг соусу, оцет ми кладемо в тому випадку, якщо соус ставимо на зберігання. З розрахунком на 1 л готового соусу - 1 чл. оцту (есенції).

Приготування. Сливи миємо і відокремлюємо від кісточок. Зважуємо готову м'якоть. Викладаємо в глибоку кастрюлю, ставимо на повільний вогонь варитися, періодично помішуючи, щоб не пригоріло. Накриваємо кастрюлю кришкою. Поваривши сливи 20-25 хвилин, її потрібно перетерти. І далі знову ставимо на повільний вогонь для подальшого приготування. Коли утворилася однорідна гладка сливова маса, додаємо: приправу хмелі-сунелі, цукор, сіль, видавлюємо часник через прес (або нарізаємо дрібно). Якщо додаєте червоний гострий перець у стручку, його також потрібно дрібно порубати і відправити до соусу. Соус перемішуємо і залишаємо тушкуватися під закритою кришкою на 25-30 хвилин. Поки соус готується, підготуємо кінзу і часник. Миємо зелень, даемо стекті воді, нарізаємо як можна дрібніше. Часник очистити, роздавити або натерти на терці. Додаємо в сливову масу кінзу. Ще раз ретельно перемішуюмо і, накривши кришкою, ще даемо потомитися на повільному вогні помішуючи 30-40 хв. Даємо часник і даемо покипіти ще 5 хвилин, розкладаємо соус у заздалегідь простирилізовану баночку.

Груші в сиропі

Нам потрібно на 3 літрову банку: 1,5 кг груш, 1,5-2 г лимонної кислоти, 2 л води, 450-500 г цукру.

Приготування. Груші помити у воді, акуратно ножем або спеціалізованим пристроєм видалити серцевини з насінням і обрізати хвости. Варіння цукрового сиропу. Для цього необхідно налити два літри води в кастрюлю, додати цукор, довести до кипіння, вимкнути вогонь. Укладти фрукти в банку. Після чого слід залипити груші готовим сиропом і залишити їх на п'ять хвилин. Далі необхідно звільнити банку від сиропу, переливши назад в кастрюлю. Після сироп на середньому вогні прокип'ятити хвилину, вимкнути вогонь і залишити солодку рідину на пару хвилин відпочивати. Перелити сироп знову до груш, залишити на кілька хвилин і знову повторити попередній пункт, перед останнім наповненням банки (3 рази), потрібно додати в сироп лимонну кислоту. Закручуємо банки кришками.

Сливи в сиропі

Нам потрібно: 2 кг слив, 700 г цукру, 2 л води, 1 чл. лимонної кислоти.

Приготування. Вибираємо злегка недостиглі і тверді сливи. В кожній сливі робимо проколи зубочисткою, щоб не тріснула шкурка. У підготовлені банки викладаємо сливи і вливамо сироп. Накриваємо кришкою і даемо постояти 20 хв. З води і цукру готуємо сироп, доводимо його до кипіння і готуємо 5 хвилин, потім додаємо лимонну кислоту і перемішуюмо, вимикаємо вогонь. Тепер зливамо воду, якою були залипі сливи і замість неї вливамо гарячий сироп. Накриваємо кришками, ставимо в кастрюлю, на дно якої застелена шматочком тканини, вливамо в кастрюлю воду, щоб банки були занурені в ній по плічка і ставимо на вогонь. Після закипання стерилізуємо сливи в цукровому сиропі близько 15 хвилин. Потім банки витягуємо кришками, закутуємо кришками, перевертаємо, закутуємо чимось теплим для пастеризації. Зберігати потрібно в погребі.

Персики у власному соку

Нам потрібно: 6 персиків, 4 ст.л. води, 1 ст.л. цукру.

Приготування. Персики вимити і видалити шкірку. Розділити на дві частини і позбутися від кісточки. Щільно напхати в стерилізовану банку шарами з цукром. Додати воду і помістити в кастрюлю з водою для стерилізації. Стерилізувати 25 хвилин. Вийняти банки, закрутити кришкою, перевернути і укутати щільним полотном на добу.

Абрикосове варення з горіхами

Нам потрібно: на 1 кг абрикосів, 0,7-0,8 кг цукру, 100 г очищених ядер горіхів.

Приготування. Абрикоси вимити і дати стекті воді. Вийняти кісточки. Викласти в миску, засипати цукром і дати настоитися протягом 6 год. Коли з'явиться сік, поставити на повільний вогонь і варити до повного розчинення цукру (якщо здається, що соку недостатньо, влити неповну склянку кип'яченої води, продовжуючи варити). Горіхи нарізати не дуже дрібно. Додати у варення. Коли варення добре закипить, обережно помішати та відставити його на кілька годин до повного охолодження. Потім повторити процес варіння, довести варення до готовності, розкладти гарячим по банках і відразу ж закатати.

</

Прекрасний лікар коріандр

Петрушка і селера ростуть майже на всіх городах. А от близького родича селери - коріандр - господарки знають переважно не по грідках, що під вікном, а по прилавках у магазинах і на ринку. Вирощують його тільки ті, хто на власному досвіді переконався, наскільки ця рослина корисна в харчуванні. Тому що коріандр - дійсно прекрасний лікар. Він здатний запобігти багатьом захворюванням і зміцнювати здоров'я.

Знають і цінують цю рослину споконвіків. Навіть із санскритських джерел відомо, з якою повагою ставилася людина до цієї рослини. І потрапило насіння коріандру практично в усі країни світу. Насамперед, люди відзначали його духмяність і тому приправляли ним м'ясні й овочеві страви. Але були дуже здивовані, коли із цього насіння виростала трава з різким запахом, що дратує. А потім настільки звикли до нього, що в багатьох місцевостях без коріандру не уявляють свій стіл ні влітку, ні взимку. У Грузії ця рослина називається кінза. Під такою назвою знаємо її й ми, хоча подекуди в Україні вона відома як кишнечник.

І якщо спочатку різкий запах коріандру відлякував людей, то поступово почала поширюватися слава про надзвичайно корисні властивості рослини, зокрема, вітамінні. Тому що, скажімо, у ли-

стях коріандру міститься багато аскорбінової кислоти (вітаміну С), каротину (провітаміну А), рутину.

Але повернемося до його плодів - дрібного кулястого насіння. У нього приємний солодкий запах, воно викликає апетит і поліпшує травлення. І наділене чималими лікувально-профілактичними властивостями. Наприклад, лікує печінку і жовчний міхур, допомагає здолати метеоризм і навіть геморой. Коріандр - ще й відхаркувальний засіб, має антибактеріальні властивості, може боротися навіть із дифтерійними бацилами.

А готують ліки з коріандру так: чайну ложку здрібненого насіння настоюють у склянці води. До речі, вода може бути як гарячою, так і холодною. Відрізняється тільки час, протягом якого ліки доходять до потрібної кондиції. Настій на гарячій воді готовий до вживання вже через годину, на холодній - через 10 годин.

Застосовують його чотири рази на день по столовій ложці, зовнішньо - для полоскання ротової порожнини й обробки ран для їх більш швидкого загоєння - і в роті, і в шлунку.

Ці ліки допомагають навіть піорділям, коли у них з'являються тріщини на сосках. Тільки в цьому випадку насіння коріандру настоюють на рослинній олії.

У саду й на городі, незважаючи на те, що врожай деяких овочів і ягід уже зібраний, робота не зупиняється. По-перше, ріст багатьох плодових і ягідних ще що-сили триває, по-друге, потрібно зробити дуже багато для формування врожаю наступного року. А, якщо час дозволяє, то зараз ще можна засіяти ті ділянки городу, з яких урожай уже зібраний, повторно. Це не тільки дозволить вам підвищити «продуктивність» своєї дачної ділянки, але й не дасть розростися бур'янам.

Отже, які культури можна посадити повторно?

У першу чергу, це - салатні овочі: спаржевий, кочанний і листяний салат, рукола, латук, крес-салат і багато інших. До речі, салатні овочі (а більшість з них є холодостійкими) взагалі можна сіяти весь сезон. Якщо осінь раптом видастися холодною - салатні овочі можна буде зібрати на будь-якій стадії їх дозрівання. Тільки підбираючи, які саме підійдуть для посадки в другій половині літа, пам'ятайте, що це - літні й осінні сорти. Ранні підуть у стрілку й усі ваши старання будуть даремні. Не забувайте і про своєчасний полив, інакше листя салату буде сильно гірчиці.

Також можна посіяти кріп і петрушку. А що швидше дочекатися сходів, перед посівом варто дати вилежати насінню 1-3 дні в теплій воді або витримати його перед посадкою в дуже гарячій воді 20-30 хвилин. Добре посадити в середині літа цибулю - на перо. Та й взагалі,

сміливо висівайте найрізноманітнішу зелень: інду, кінзу, листяну гірчицю і т.д.

Дуже добре в цей період сіяти чорну і зелену редьку. Також це сприятлива пора для посадки дайкона. Якщо ви любите редис, то сміливо сійте його на своїй ділянці (тільки виберіть ділянку, де тінь або півтінь), до кінця літа - зберете його новий урожай. Варто обговоритися, що редис не слід сіяти на тому місці, де колись він же ріс. Також не можна сіяти його після капусти, і взагалі - поруч із нею. Підберіть для цих цілей іншу грядку. Якщо до осені хочете зібрати ще один урожай буряка, то липень - сприятлива пора для його повторної посадки. Правда, не чекайте великих коренеплодів. Зате дрібні - добре підійдуть для консервації.

Можна в цьому місяці посіяти щавель, але основний його врожай ви зможете зібрати лише наступною весною, але нинішньою осінню все-таки можна буде знайти ще трохи молодих листочків.

Багато дачників саджають огірки й одержують до осені непоганий урожай! Щоб прискорити процес сходів насіння, його також потрібно попередньо замочувати.

Одним словом, «по другому колу» можна посадити чимало різноманітних культур. Безумовно, усе це - додаткові турботи для дачника, тому що овочі і зелень, зрозуміла справа, не ростуть самі по собі, їм потрібен догляд. Проте, результат того вартий, адже витрачені сили й час із лишком окупляться гарним урожаем!

Інформація про отримання висновку з оцінкою впливу на довкілля
ТОВ «КОНОНІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР» (код ЄДРПОУ 32284263) згідно п.4.ст.4 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» інформує про отримання висновку з оцінкою впливу на довкілля № 07-16/4174/1 від 15.07.2024 року виданого Управлінням розвитку територій та інфраструктури Вінницької ОВА, щодо здійснення планованої діяльності «Нове будівництво системи автономного газопостачання скрапленим вуглеводневим газом пропан-бутаном зерносушарок за адресою: Вінницька обл., Вінницький р-н, м. Гнівань, вул. Привокзальна, 12».

ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «СОМ» (ФГ «СОМ»), код ЄДРПОУ 31346496.

Місцезадження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: 22032, Вінницька обл., Хмільницький район, село Уланів, вулиця Івана Франка, будинок 3. Тел.: 0433831277, 0433831500, e-mail: anna.som@ukr.net. Підприємство здійснює діяльність за основним КВЕД 01.11 вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

Фактична адреса виробничого майданчика: 22031, Вінницька обл., Хмільницький район, село Рибчинці, вулиця Миру, будинок 3.

Мета отримання дозволів: визначення та регулювання викидів забруднюючих речовин (ЗР), які потрапляють в атмосферу при експлуатації технологічного обладнання, на отримання дозволу на викиди ЗР для існуючого об'єкту.

Основним видом діяльності промислового майданчика є очищення та сушіння зернових культур.

Об'єкт не підлягає оцінці впливу на довкілля. Висновок ОВД відсутній.

Від джерел викиду в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту $[NO+NO_2]$) - 0,07757 т/рік, оксид вуглецю - 2,317 т/рік, сірки діоксид - 0,0436 т/рік, азоту(1) оксид (N_2O) - 0,004072 т/рік, метан - 0,006967 т/рік, вуглецю діоксид - 71,913 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок - 0,131017 т/рік, НМЛОС - 0,04515 т/рік,

залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) - 0,00004 т/рік, Манган та його сполуки (у перерахунку на манган) - 0,000015 т/рік, Аміак - 0,0294 т/рік, Сульфатна кислота (H_2SO_4)(срічана кислота) - 0,00002 т/рік.

Заходи щодо провадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання - не передбачені. На підприємстві відсутні виробництва та устаткування, які підлягають до провадження найкращих доступних технологій та методів керування.

Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання - не передбачені. Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, тому заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не розробляються.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів - не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволення обсягів викидів законодавству - не передбачені. Викиди забруднюючих речовин відповідають вимогам законодавства.

Із зауваженнями щодо обсягів викидів забруднюючих речовин звертатися протягом 30 календарних днів з моменту виходу повідомлення до Вінницької ОВА: 21050, місто Вінниця, вул. Соборна, 70, тел.: (0800) 216 433, (0432) 32-25-35, 32-35-35, електронна адреса: oda@vin.gov.ua.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕДЕЛЬВЕЙС-2023» (ТОВ «ЕДЕЛЬВЕЙС-2023»). Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 43317285. Місцезадження суб'єкта господарювання: 04073, місто Київ, проспект Степана Бандери, будинок, 16, контактний номер телефона: +38(044) 469-00-43, +38(050)469-00-43, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: tov.edelveis2023@gmail.com. Місцезадження об'єкта/промислового майданчика: 21100, Вінницька обл., місто Вінниця, вулиця Привокзальна, будинок, 26.

Мета отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарних джерелами для існуючого об'єкта.

Відомості про наявність висновку з оцінкою впливу на довкілля, в якому визначено допустимість провадження планованої діяльності, яка згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля: діяльність ТОВ «ЕДЕЛЬВЕЙС-2023» не підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування): ТОВ «ЕДЕЛЬВЕЙС-2023» спеціалізується на постачанні пари, гарячої води та кондіціонованого повітря (КВЕД є 35.30). Джерелами викидів забруднюючих речовин на проммайданчику є: котельня, в якій встановлено два твердопаливні котли ARDENZ TM-500, потужністю 500кВт кожен (паливо - вугілля та дрова). Відомості щодо видів та обсягів викидів: оксид вуглецю - 17,479 т/рік, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту $[NO+NO_2]$) - 5,333 т/рік, неметалічні леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 16,12 т/рік, метан - 0,061 т/рік, вуглецю діоксид - 3124 т/рік, азоту(1) оксид (N_2O)

- 0,065 т/рік, сірки діоксид - 1,78 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом - 16,702 т/рік, свинець та його сполуки (у перерахунку на свинець) - 0,002 т/рік, ртуть та її сполуки (у перерахунку на ртуть) - 0,0001 т/рік, нікель та його сполуки (у перерахунку на нікель) - 0,003 т/рік, арсен та його сполуки (у перерахунку на арсен) - 0,003 т/рік, хром та його сполуки (у перерахунку на триоксид хрому) - 0,011 т/рік, мідь та її сполуки (у перерахунку на мідь) - 0,004 т/рік, цинк та його сполуки (у перерахунку на цинк) - 0,005 т/рік.

Заходи щодо провадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання: відповідно до ст. 11 ЗУ «Про охорону атмосферного повітря», об'єкт належить до II групи, тому заходи щодо провадження найкращих існуючих технологій виробництва не розробляються. Перелік заходів щодо скорочення викидів, що виконані або/та які потребують виконання: не передбачаються, відсутні перевищення встановлених нормативів граничнодопустимих викидів. Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів: не передбачено. Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству: пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству; для речовин, на які не встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, встановлюються величини масової витрати.

Із зауваженнями та пропозиціями щодо дозволу на викиди по зазначеному промисловому майданчику звертається до Ві

Вітаємо ветеранів війни та праці

Цього тижня свої дні народження святкуватимуть:
День народження святкуватиме голова організації ветеранів с. Гуменне - **Наталія Миколаївна БАДІСЯН** (20 липня).

День народження відзначатиме голова організації ветеранів с. Писарівка - **Зоя Андріївна БОНДАР** (22 липня).

Від імені активу Вінницької районної та місцевих ветеранських організацій широко іменинникам міцного здоров'я, достатку й злагоди в родинах, гідної пошани від суспільства та держави, довгих літ щасливого життя під мирним українським небом.

Із повагою,

Петро ВАСИЛИНИЧ,
голова Вінницької
районної організації
ветеранів.

ПЕРЕДПЛАТИТЬ «ПОДІЛЬСЬКУ ЗОРЮ» ШАНОВНІ НАШІ ВІДДАНІ ЧИТАЧІ.

Продовжуємо випуск однієї із найстаріших газет краю, аби Ви дізнавалися новини з життя громад, району, області та України. Сподіваючись на кращі часи розпочинаємо передплату на 2024 рік.

Передплата з поштовими послугами становить:

(61487): на місяць - 57,00 грн.,
на 3 місяці - 141,00 грн., 6 місяців - 267,00 грн., 1 рік - 519,00 грн.

18 липня - хмарно, дощ, т вдень +29...+30°C, вночі +20...+22°C. 19 липня - ясно, без опадів, т вдень +28...+30°C, вночі +20...+24°C. 20 липня - хмарно, без опадів, т вдень +26...+28°C, вночі +18...+20°C. 21 липня - ясно, без опадів, т вдень +28...+30°C, вночі +20...+22°C. 22 липня - ясно, без опадів, т вдень +28...+30°C, вночі +17...+19°C. 23 липня - ясно, без опадів, т вдень +29...+31°C, вночі +20...+22°C. 24 липня - ясно, без опадів, т вдень +26...+28°C, вночі +16...+18°C.

ОВЕН (21.03-20.04). Щоб добитися гарного результату, вам необхідно проявляти ініціативу, вносити нові пропозиції, не псутичи при цьому стосунків з начальством. Буде складно зберігати взаєморозуміння з колегами. Постарайтесь не впадати в крайності. Гордіння карна, так що думки про те, що вас недостатньо цінують, краще гнати відразу. У вихідні дозвольте собі маленькі слабості. Сприятливий день - четвер, несприятливий - вівторок.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-20.05). Навіть поразка може обернутися перемогою. Буде багато особистих амбіцій і бажання пустити пил в очі, але замість цього доведеться багато працювати, щоб довести свої можливості. Сил і енергії значно додається. У вас з'явиться шанс використовувати капризи долі в своїх інтересах. А от у вихідні, схоже, прийдеся розбріратися з домашніми справами, що накопичилися, і сімейними проблемами. Сприятливий день - четвер, несприятливий - понеділок.

БЛИЗНЮКИ (21.05-21.06). Постарайтесь розвантажити себе від зайвих і чужих справ. Не опускайте руки, у вас все вийде. Зможете добре заробити. Варто кинути сили на вирішення старих проблем, а щоб не втрачати впевненості, побільше спілкуйтесь з близькими людьми. У вихідні на вас чекає романтичне побачення. Сприятливий день - середа, несприятливий - п'ятниця.

РАК (22.06-22.07). Ви можете в найближчі дні успішно впоратися з найскладнішими завданнями, які раніше важалися невирішуваними. Бажано знизити обсяг роботи, є ризик не впоратися, постараїтесь об'єктивно оцінювати власні можливості. У родині слід поводити себе деликатно й стримано, щоб не зіпсувати стосунків з рідними. Сприятливий день - вівторок, несприятливий - середа.

ЛЕВ (23.07-23.08). Ризикуєте опинитися в центрі подій, на вашій скромній персоні зосередиться увага навколоїшніх. І це стомить і спантелічить. Ваш професіоналізм буде гідно оцінено. Пригответесь, що саме

ПОДІЛЬСЬКА ЗОРЯ

18 липня 2024 р.

Захід, що об'єднає традиції та сучасність

19 та 20 липня у Вінниці та Щітках проходитиме унікальний етно-вікенд "Заплетемо рогозу". Ця подія стане чудовою можливістю для мешканців та гостей міста зануритися в атмосферу українських традицій та ремесел, що стає особливо важливим у часи, коли культурна спадщина країни опиняється під загрозою.

В.о. директора ЗК "Вінницька централізована клубна система" Тетяна Казанська-Гавриш розповіла, що проект планувався досить довго і свої корективи внесла повномасштабна війна.

- Етно-вікенд "Заплетемо рогозу" - ексклюзивний проект, де створюються умови для обміну досвідом та знаннями між старшим та молодшим поколінням, формуються почуття спільноти та взаємопідтримки. Адже залучення туристів і гостей до таких заходів сприятиме розвитку місцевої економіки. Такі івенти можуть стати важливим джерелом доходів для майстрів народних ремесел, стимулюючи їхню діяльність і підтримуючи економічну стабільність регіону, - зазначила вона.

В межах двовідного проекту планується провести низку заходів, а саме:

19 липня, у Вінниці на Європейській площі пройде Форум "Нематеріальна спадщина - інструмент локальної культурної ідентичності" за участі майстрів,

представників галузі культури Вінницької МТГ та області, а також виставки та тематичні майстер-класи.

20 липня, у селі Щітки на відвідувачів чекатимуть експозиція виробів з рогози, виставка-продаж, воркшопи від провідних майстрів рогозоплетіння України та їх вихованців, презентація елементів нематер-

іальної культурної спадщини Вінниччини, майстеркласи з виробів з природних матеріалів від майстрів Вінниччини, презентація традиційних страв Вінницької МТГ, Орен-аїг читання, фейс-арт, відтворення обрядів весняно-літнього циклу, освітні лекторії, фото-зони, інтерактиви та концертна програма.

Під час заходу також відбудеться благодійний збір на одну з військових бригад.

Вінничан із особливими потребами навчають роботі зі смартфонами

У Вінниці триває серія тренінгів для людей із порушеннями зору щодо опанування звукових програм на смартфонах. Вони відбуваються в рамках грантової програми на базі підприємства незрячих. В липні навчається вже друга група, яка складається із 15 слухачів. Це люди різного віку - від молоді до 73-річного кандидата наук Миколи Бичкова. Іх вчать два кваліфіковані тренери.

- Курси є дуже корисними. В групі я вивчила деякі речі і прийоми, яких раніше не знала. Ще піду на індивідуальні заняття, - сказала слухачка курсів Наталія Слюсарчук.

Наприкінці тренінгів організатори узагальнять свій досвід у посібник, озвучувати його і розповідють по всій Україні. Про це розповів голова Вінницької обласної організації Українського товариства сліпих Віктор Зелінський.

- Пенсіонери цілком спроможні опанувати звукові програми на телефоні. Приміром, у першій групі активно і успішно займалася Діна Кацівець, якій вже за 80 років, - сказав Віктор Зелінський.

Під час одного із тренінгів учасники колективу художньої самодіяльності влаштували невеличкий концерт. Цікаво, що під час нього не було електрики. Тому музики виступали без музично-

го супроводу або під гітару чи баян. Переважно лунали українські народні пісні, які не потребували обробки за допомогою апаратури.

Михайло МИХАЙЛОВ.

Астрологічний прогноз на 22 - 28 липня

вам доведеться вирішувати життєво важливі питання. У вихідні можете розраховувати на допомогу друзів. Приділіть більше уваги своїм батькам, їм це необхідно.

Сприятливий день - середа, несприятливий - субота.

ДІВА (24.08-23.09). Ви зможете вплинути на людей і добитися свого. Однак діяти потрібно не силою й напором, а тонко й делікатно. Уникайте робити те, що вам категорично не хочеться. Не слід здійснювати че-рез події, що відбуваються, все складається щонайкраще. У вихідні налаштуйтесь на ліпше, цей час обіцяє бути досить вдалим. Забудьте про всі проблеми та намагайтесь відігнати смутні думки. Сприятливий день - понеділок, несприятливий - п'ятниця.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). Небезпечно занадто покладатися тільки на розум. Поки будете обмірювати кожну дрібну деталь, натхнення втече, і вся конструкція розвалиться. На вас чекають цікаві зустрічі та спілкування з важливими людьми. Доля неодмінно чим-небудь вас обдарує і в цій ситуації головне завдання - відрізняти подарунок долі від звичайної випадковості. Ділові переговори з партнерами будуть успішними. Сприятливий день - вівторок, несприятливий - четвер.

СКОРПІОН (24.10-22.11). Успіхи та досягнення - це вже досить похвально, але ви можете добитися більшого, одержати премію й підвищення по службі. Ваші амбіції в професійній сфері будуть задоволені. Не забувайте про своїх рідних та друзів, зараз непоганий час для примірення й поновлення стосунків. Є ймовірність появи впливового заступника. Приємні події можуть відбутися з вашими дітьми. Порадійте за них. Сприятливий день - п'ятниця, несприятливий - середа.

СТРИЛЕЦЬ (23.11-21.12). Прекрасний час для нових планів і задумів, початку їх реалізації. Небажано збільшу-

вати конфліктну ситуацію, будьте обережними в судженнях, тому що може надйти перекручена інформація. Відкладіть у вихідні всі серйозні справи й займайтесь лише тими, які можна швидко завершити. Уважніше поставтеся до свого самопочуття. Сприятливий день - вівторок, несприятливий - середа.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01). Ваші дії можуть викликати в оточуючих неоднозначні оцінки. Ставтеся до цього спокійно й незворошно. Свою впевненістю від тільки підвіщите повагу до себе й змініте свій авторитет. Гніть свою лінію і долайте перешкоди. Важливо направити сили на найважливішу мету, а не витрачати їх на дрібниці. Є ймовірність виникнення проблем в родині, ця ситуація підведе вас до деяких змін, можливо, доведеться переглянути стосунки. Сприятливий день - п'ятниця, несприятливий - вівторок.

ВОДОЛІЙ (21.01-20.02). Імовірні різкі перепади настрою, хоча особливих причин для цього не передбачається. Необхідно завершувати всі розпочаті справи, що залишилися недобробленими, вони можуть зависнути мертвим капіталом надовго. Якщо ви схильні до ризику, те зараз краще уникати таких ситуацій. Постарайтесь більше часу проводити з близькими людьми. Сприятливий день - четвер, несприятливий - вівторок.

РИБИ (21.02-20.03). Вам не зашкодить довідатися щось нове. Проявляйте мудрість і обачність у рішеннях, тому що від цього залежатиме найближче майбутнє. На вас може очікувати випробування на міцність в особистих стосунках. Усе задумане здійсниться завдяки допомозі друзів і близьких. У вихідні відбудуться цікаві події, які можуть відкрити нові перспективи та обрії. Сприятливий день - понеділок, несприятливий - п'ятниця.